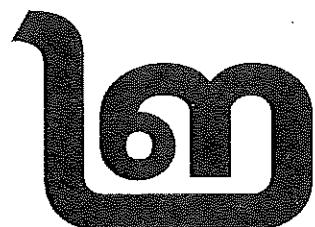

การประชุมวิชาการระดับชาติ

“ การบูรณาการพระพุทธศาสนา กับศาสตร์สมัยใหม่ เพื่อพัฒนาประเทศไทยให้ยั่งยืน ในประชาคมอาเซียน ”

Integrating Buddhism and Modern Sciences for
Sustainable Development of Thailand in ASEAN Community
22-23 December 2014

เล่นที่

๒๒ - ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๗

มหาวิทยาลัยมหা�จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองแก่น

๓๓	๒๑. ธรรมากิbalance ของผู้นำท้องถิ่นต่อการบริหารทรัพยากรบุคคล ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสระบุรี > วสันต์ ศรีสอด	๒๔๕
๔๙	๒๒. ประชาธิปไตยไทย : ปัญหาและทางออก > ดร.ธิติวุฒิ หมื่นมี	๒๕๖
๕๓	๒๓. การติดตามประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค > ดร.ปัญญา คล้ายเดช, ผศ.ดร.ณัทธิ์ ศรีดี, ดร.ปชาบดี แย้มสุนทร	๓๐๙
๖๓	๒๔. ผู้นำทางศาสนา กับการป้องกันปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในสังคมไทย > ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิเชฐ ทั้งโต	๓๑๖
๗๐	๒๕. ศึกษาบทบาทพระสงฆ์ในการนำรัฐบูญาราษฎร์กิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสังคม : กรณีศึกษา พระอธิการบำรุง สิริปุณณิ วัดป่ากอกค้อ ตำบลนากระสา อำเภอนากระสา จังหวัดหนองบัวลำภู > ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญวัฒน์ บุญธรรมวงศ์	๓๑๖
๘๑	๒๖. วรรณกรรมท้องถิ่นอีสานคือศิลปะการสร้างสรรค์สังคมไทยในอดีต > ผศ.ประกอบ มีโคตรก่อง	๓๖๒
๙๗	๒๗. สภาพและปัญหาการบริหารงานของศูนย์ฝึกอบรมฯ ประจำจังหวัดภาค ๔ > ร.ต.ต.จรุณชัย ອองเจียรี	๓๗๖
๑๑๐	๒๘. ตัวแบบการบริหารคณะส่งฟ้าในเขตปกรองคณะส่งฟ้าภาค ๔ > พระที่มหาสีมุนีวงศ์ (วิรชัย วัสดิริ)	๓๘๘
๑๓๙	๒๙. รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ในเขตปกรองคณะส่งฟ้าภาค ๔ > พระศรีรัตนมนี (ขวัญรัก เกษรบัว)	๓๙๘
๑๕๑	๓๐. การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการสร้างความสุข ของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ > พระมหาอีร์เดช โพธิ์ทอง	๔๑๔
๑๖๕	๓๑. การบริหารงานตามหลักศพิธราชธรรม > พระปลัดราษฎร์มหามาโร (ถาวรโร)	๔๓๑
๑๗๔	๓๒. การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชศาสนานุส្ភการเป็นประชาคมอาเซียน ๔๔๔ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น > ผศ. ดร.ชาญชัย ยาวศรี, ผศ. ดร.สุวนิ พองปั่น	๔๔๔

ประชาธิปไตยไทย : ปัญหาและทางออก
Democracy in Thailand: Problems and Solutions

ดร.ธิติวุฒิ หมื่นมี*

Dr.Thitiwut Manmee

บทคัดย่อ

ประชาธิปไตยเป็นระบบการปกครองของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แต่ความเข้าใจในระบบดังกล่าวทั้งของผู้นำและประชาชนที่อยู่ในประเทศไทยยังมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนจึงทำให้การบริหารราชการแผ่นดินภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญไม่เป็นไปตามเจตนาที่ตั้งไว้ เหตุผลหนึ่งก็มาจากการบริหารรัฐธรรมนูญที่ไม่ได้มาจากผู้นำ หรือผู้นำเองที่ใช้ระบบการปกครองหรือใช้อำนาจทางการบริหารและผลประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับตนและพวกพ้องปล่อยให้ประชาชนที่มีอำนาจเต็มตามระบบแต่ขาดความรู้ในเรื่องดังกล่าวเป็นผู้แบกรับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการบริหารของผู้นำดังกล่าว การแก้ไขปัญหาดังกล่าวสามารถทำได้ด้วยการแก้ไขที่ผู้บริหารหรือผู้นำเองโดยการเปลี่ยนทัศนคติหรือแนวคิด ค่านิยม รวมถึงให้นักลีกค์พลประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติเป็นหลักการทำที่เดียวจะแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับบริหารในระบบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ตามเจตนาที่ตั้งไว้ในรัฐธรรมนูญได้

Abstract

The Democracy is a form of government that is followed by the Constitution of Thailand. When the understanding of Thailand's leadership and people about Democracy is not certain, then Thai government is feeble. The Leadership and the management use it for own profit by lack of real knowledge that causes people to suffer. The problems should be solved by motivation and change in attitude and awareness be built for benefit to the entire nation instead of personal and individual benefit. Only then the nation will be secured.

* อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

๑. บทนำ

ประชาธิปไตยเป็นคำที่เราได้ยินมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๔๗๕ เมื่อครั้งที่พระบาทสมเด็จพระมกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๗ ทรงพระราชทานรัฐธรรมนูญฉบับแรกให้แก่สยามประเทศหรือทรงคืนอำนาจให้กับประชาชนเพื่อมีส่วนร่วมในการบริหารประเทศแต่การคืนอำนาจของพระองค์ที่แต่เดิมที่เป็นพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ให้แก่ประชาชนนั้น ที่เราเรียกว่าประชาธิปไตย แท้ที่จริงแล้วการปกครองสัญญาณประเทศไทยหรือประเทศไทยนับตั้งแต่นั้นมาได้ปกครองตามระบบประชาธิปไตยตามที่เราเชื่อจริงหรือไม่ ที่ผู้เขียนกล่าวเข่นนี้ก็ตัวยเหตุผลที่ว่า นับตั้งแต่มีการปกครองในระบบประชาธิปไตยในประเทศไทยนั้น มีเหตุการณ์มากมายเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากความไม่เข้าใจในกระบวนการบริหารบ้านเมืองในระบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข ทำไม่ถึงกล่าวเข่นนั้น เราสามารถวัดได้จากเหตุการณ์ทางการเมืองตั้งแต่ยุคนั้นมาแต่ในที่นี้จะไม่กล่าวถึงเหตุการณ์หรือลำดับเหตุการณ์ทางการเมืองที่เป็นข้อขัดแย้งหรือความไม่ลงรอยกันของบุคคลที่กุมอำนาจอยู่ในกลุ่มนี้นั้น แต่ผู้เขียนจะวิเคราะห์ระบบประชาธิปไตยในประเทศไทยปัจจุบันนี้ว่า ที่เรามีความเชื่อและประเทศไทยปกครองในบ้านเมืองตามระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุขนั้นได้สร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนชาวไทยแล้วหรือยังว่า เป็นเช่นนั้นจริงๆ โดยจะวิเคราะห์เป็นประเด็นๆ ไปดังนี้

๑.๑ ระบบประชาธิปไตยในไทย หมายถึง ระบบการปกครองที่อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวนา มีสิทธิเสรีภาพ โดยอาศัยหลักการของการแบ่งแยกอำนาจและหลักการที่ว่าด้วยความถูกต้องแห่งกฎหมายผู้ปกครองประเทศที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนเป็นเพียงตัวแทนที่ได้รับมอบอำนาจให้ใช้อำนาจอธิปไตยแทนประชาชนรัฐสภา (ตัวแทนประชาชน) มีอำนาจถ่วงดุลกับฝ่ายบริหารการแบ่งแยกอำนาจช่วยให้ควบคุมซึ่งกันและกันประชาชนจึงมีเสรีภาพมากขึ้นไม่ถูกบังคับความถูกต้องแห่งกฎหมายทำให้ประชาชนสามารถโต้แย้งคัดค้านการปฏิบัติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายของรัฐได้ การปกครองแบบประชาธิปไตย มีหลักเกณฑ์ขั้นต่ำ ๓ ประการคือ

๑. ผู้ปกครองจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้ใต้ปกครอง
๒. ผู้ใต้ปกครองจะต้องมีสิทธิเลือกตั้งผู้ปกครองได้เป็นครั้งคราว
๓. สิทธิมนุษยชนขั้นมาตรฐานของประชาชนจะต้องได้รับการคุ้มครอง

องค์ประกอบของระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย นั้นประกอบไปด้วยหลายส่วน จึงจะถือว่าเป็นประชาธิปไตยสมบูรณ์ กล่าวคือ ต้องมีการเลือกตั้ง มีการแบ่งแยกอำนาจ ปฏิบัติหรือบริหารงานโดยยึดความถูกต้องตามหลักกฎหมายการเลือกตั้งคือพื้นฐานสำคัญของระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่งทำให้เกิดสถาบันการเมือง คือ พระบรมการเมือง ขึ้นซึ่งในประเด็นดังกล่าวนี้ได้สอดคล้องกับนักปรัชญาการเมืองที่ได้กล่าวถึงอำนาจหรือการปกครองระบบประชาธิปไตยไว้คือ รุสโซ เขาได้กล่าวว่าอำนาจอธิปไตยหรืออำนาจสูงสุดใน

วุฒิ หมั่นเมี๊ยด
it Manmee

ประเมินภัยแห่ง
ชาติที่อยู่ใน
ภายใต้กรอบ
ากผู้บริหาร
โยชิ รักเกิด
เมาร์รูในเรื่อง
แก้ไขปัญหา
ทัศนคติหรือ
เหล็กการทำ
เจตนารวมถึง

ed by the
leadership
is feeble.
ick real
solved by
efit to the
the nation

คณะสาขาวิชา

การปกครองประเทศเป็นของประชาชน (จากสัญญาประชาคม) แต่ด้วยประชาชนมีจำนวนมากไม่สามารถมีส่วนร่วมได้อย่างทั่วถึงเกิดวิธีการ มอง宏านาจ ขึ้นซึ่งก็คือการเลือกผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่ทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร ตามที่ตนต้องการการเลือกตั้ง ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

อิสริยาภิเษก = โดยเสรี ไม่มีการบังคับ จ้างงาน / เลือกตั้งตามกำหนดเวลา = กำหนดสมัยแน่นอน ไม่ห่างเกินไป / ประชาชนควบคุมดูแลผู้แทนของตนได้ / เลือกตั้งอย่างแท้จริง = ไม่โกงให้รายภูมิส่วนร่วมการจัดการ คัดค้านการทุจริตได้ / ออกเสียงโดยทั่วไป = ประชาชนมีโอกาสใช้สิทธิอย่างทั่วถึง / เลือกตั้งอย่างเสมอภาค = ทุกเสียงมีค่าเท่ากัน ลงคะแนนลับ = มีเหตุอันได้รู้ว่างคะแนนอย่างไร เพื่อป้องกันการบังคับ

๑.๒ ความเชื่อเกี่ยวกับระบบประชาธิปไตยของไทย คำว่า “ประชาธิปไตยแบบไทย” ในที่นี้เป็นแนวคิดที่หมายถึง รูปการปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่งหมายความกับ “วัฒนธรรมประเพณีของชาติไทยและสอดคล้องกับสถานการณ์ด้วย”^{๒๐๖} (แต่อย่างไรก็ตาม ความหมายของ “ประชาธิปไตยแบบไทย” โดยทั่วไปมีขอบเขตอันกว้างขวางซึ่งไม่จำกัดทั้งในด้านรูปแบบและเนื้อหาเป้าหมายทั้งนี้เพื่อความยืดหยุ่นเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ)

ประชาธิปไตยแบบไทยในช่วง พ.ศ. ๒๕๐๑-๒๕๑๙ มีลักษณะคร่าวๆ ปรากฏ ดังนี้

(๑) ลักษณะของการที่หนึ่งของแนวคิดประชาธิปไตยแบบไทย คือในทัศนะของรัฐบาลหรือนายทหารจะเห็นว่าประชาธิปไตยอาจมีความหมายในแง่เนื้อหาสาระเป้าหมาย (เช่น การเป็นอุดมการณ์ ความหมายสนับสนุนลักษณะพิเศษของชาติไทยและการสนองความต้องการของประชาชน หรือใช้การได้ผล) หรืออาจรวมความหมายในลักษณะที่เป็นสากลในแง่รูปแบบวิธีการเข้าไปด้วย (คือมีรัฐธรรมนูญ พรบการเมือง การเลือกตั้ง ระบบรัฐสภา เป็นรูปแบบที่มีความเข้าใจได้ เช่น จอมพลสฤษดิ์ ธนรัชต์ และคณะทหารทำรัฐประหารในวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๑๙๗๕) ตัวอย่างเช่น จอมพลสฤษดิ์ ธนรัชต์ และคณะทหารทำรัฐประหารในวันที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๑ ได้กล่าวเน้นย้ำถึงจุดมุ่งหมายที่จะส่งเสริมประชาธิปไตยว่า “คณะ พ.ศ. ๒๕๐๑ ได้กล่าวเน้นย้ำถึงจุดมุ่งหมายที่จะทำประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยมีความมุ่งหมายจะสร้างปฏิวัติมีความมุ่งหมายที่จะทำประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยมีความมุ่งหมายจะสร้างประชาธิปไตยขึ้นในประเทศไทยให้เป็นผลสำเร็จและเห็นว่าจะบรรลุผลตามความมุ่งหมายนี้ให้ได้จะต้องแก้ไขข้อผิดพลาดในอดีตนั้นเสีย จึงได้ทำการปฏิวัติเมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๑ ยกเลิกระบบประชาธิปไตยที่นำมาจากต่างประเทศทั้งดูนเสียและเสนอว่าจะสร้างระบบประชาธิปไตยที่เหมาะสมกับลักษณะพิเศษและสภาพการณ์ของไทย จะสร้างระบบประชาธิปไตยของไทย ประชาธิปไตยแบบไทย”^{๒๐๗} ในทัศนะของจอมพลสฤษดิ์ ธนรัชต์ ไม่เห็นด้วยกับรูปแบบการปกครองในระบบประชาธิปไตยแบบตะวันตกและไม่นิยม

^{๒๐๖} เฉลิมเกียรติ ผิวนวลด. ความคิดทางการเมืองของทหารไทย

๒๕๑๙-๒๕๓๕,

(กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ผู้จัดการ, ๒๕๓๕), หน้า ๕๒-๖๗.

^{๒๐๗} ทักษิณ เฉลิมเติร์น, การเมืองระบบพ่อขุนอุปถัมภ์แบบเด็จการ, พิมพ์ครั้งที่ ๒,

(กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, ๒๕๔๕), หน้า ๒๓.

นมีจำนวน
ลือผู้แทน
กตัญ ต้อง

กตัญตาม
องตนได้ /
/ออกเสียง
เสียงมีค่า

ปัตยแบบ
มาสมกับ
ไร่ ตาม
วากัดทั้งใน
รณ์ต่างๆ)

ทศนัชของ
เป้าหมาย
ของความ
รากลในแผ่
รุสกา เป็น
๑ ตุลาคม
ว่า “คณะ
ยะสร้าง
มุ่งหมายนี้
ภาค พ.ศ.
จะสร้าง
จะรัชต์ ไม่
จะไม่นิยม
๙-๒๕๓๕,

รังที่ ๒,

รัฐธรรมนูญแบบตะวันตก แต่ในส่วนของรัฐธรรมนูญจอมพลสฤษดิ์กลับเลือกใช้และยอมรับ
ถึงความสำคัญของการมีรัฐธรรมนูญแบบไทย โดยที่จอมพลสฤษดิ์มีทัศนะว่า รัฐธรรมนูญตาม
แบบตะวันตกมักจะให้อำนาจแก่ฝ่ายนิติบัญญัติหรือรัฐสภาที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจาก
ประชาชนมากเกินไป ซึ่งจอมพลสฤษดิ์พิจารณาว่าไม่เหมาะสมกับประเทศไทยโดยแล้วได้เสนอ
ว่ารูปแบบของการปกครองที่เหมาะสมของประเทศไทยควรจะเป็นไปในรูปแบบที่รัฐบาลหรือ
ฝ่ายบริหารมีอำนาจเหนือฝ่ายนิติบัญญัติฝ่ายรัฐบาลจะต้องมีอำนาจสูงสุด เป็นรัฐบาลของ
ชาติอย่างแท้จริงไม่ใช่เป็นรัฐบาลของพระครากรเมืองพระคราบโดยเฉพาะและรัฐบาล
จะต้องเป็นสถาบันที่จะสามารถกำหนดได้ว่าอะไรคือเจตนาภัยของชาวไทยทั้งประเทศ โดย
มีเป้าหมายที่สำคัญอยู่ที่ความมั่นคงและเสถียรภาพทางการเมืองดังนั้นพระครากรเมืองและ
การเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนจึงไม่ใช่สิ่งที่มีความจำเป็นต่อระบบการเมืองไทยซึ่งสะท้อน
ให้เห็นว่าจอมพลสฤษดิ์ให้ความสำคัญกับประชาธิปไตยในแง่เนื้อหาสาระเป้าหมาย เช่น
ความเหมาะสมกับลักษณะพิเศษของชาติไทยและการสนองความต้องการของประชาชน
มากกว่าการให้ความสำคัญกับประชาธิปไตยในความหมายที่เป็นสากลในแบบรูปแบบ
วิธีการ^{๒๐๔}

(๒) ลักษณะประการที่สองของแนวคิดประชาธิปไตยแบบไทย คือ มีความ
สอดคล้องเหมาะสมกับวัฒนธรรมประเพณีไทย โดยมีลักษณะที่เด่นชัดดังนี้ลักษณะที่เด่นชัด
ประการที่หนึ่ง คือ การมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของชาติโดยที่สถาบัน
พระมหากษัตริย์ได้รับการยอมรับว่าดำรงอยู่ในฐานะอันสูงสุดของชาติ ซึ่งผู้ใดจะละเมิดมิได้
ตัวอย่างที่เห็นได้อย่างชัดเจนคือระบบประชาธิปไตยแบบไทยที่เกิดขึ้นในช่วง พ.ศ.๒๕๐๑-
๒๕๑๙ ซึ่งแม้ว่าฐานะของสถาบันพระมหากษัตริย์จะสั่นคลอนมาตั้งแต่ช่วงสังคրามโลกครั้งที่
หนึ่งและเหตุการณ์กบฏ ร.ศ.๑๓๐ จนถึงการเปลี่ยนแปลงการปกครองในพ.ศ.๒๕๗๕ และ
สมัยรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงครามแต่ระบบสหภาพหรือสมัยพ่อขุนอุปัมภก์สนับสนุนให้
สถาบันนี้กลับมาดำรงฐานะอันสูงสุดของชาติได้อย่างดังเดิมและถ้อยคำที่ว่า “ระบบ
ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข” เริ่มปรากฏอยู่อย่างเป็นทางการใน
รัฐธรรมนูญพ.ศ.๒๕๑๑ โดยในคำบรรยายว่า “ตามวัฒนาการปรากฏว่าระบบการ
ปกครองที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขนั้นเป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของปวงชนชาวไทยเป็นการ
ถาวرمั่นคงตลอดมา...สถาบันรัฐธรรมนูญลงมติกำหนดหลักสารสำคัญเป็นการทั่วไปว่า
ประเทศไทยมีการปกครองระบบทรัพยาธิปไตยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข” และในช่วงที่
การเมืองเปิดของมวลชนในพ.ศ.๒๕๑๖-๒๕๑๙ สถาบันกษัตริย์ได้ถูกใช้เป็นสัญลักษณ์หยิบ
ยกขึ้นต่อต้านอุดมการณ์คอมมิวนิสต์หรือ “ฝ่ายซ้าย” ในฐานะที่เป็นสัญลักษณ์ของ “ความ

^{๒๐๔} ประชาธิปไตยแบบไทยและข้อคิดเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ, (บรรณาธิการ: สำนักพิมพ์โภคชัย
เทเวศร์, ๒๕๑๙), หน้า ๑๓๒.

เป็นไทย” หลังจากนั้นคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินได้อ้างความมั่นคงของสถาบันนี้เป็นเหตุผลหนึ่งในการยึดอำนาจในพ.ศ.๒๕๑๙ และรัฐบาลนายธานินทร์กรัยวิเชียรได้อ้างว่าประเทศไทยมีการปกครองแบบประชาธิปไตยเนื่องจากยังคงมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เช่นเดียวกับประเทศไทยอังกฤษและโอม Państ์คอมคำวัญว่า “ชาติ ศาสนा พระมหากษัตริย์” โดยเน้นการสร้างความจงรักภักดีและได้มีการจัดงานวัน ๕ ธันวาคมราชอาคยางยิ่งใหญ่ในพ.ศ.๒๕๑๙ เพื่อให้ประชาชนได้ชื่นชมพระบารมีและเน้นถึงความเป็นศูนย์รวมใจ^{๖๐๙}

ลักษณะที่เด่นชัดประการที่สอง คือ การถือว่าประเทศชาติบ้านเมืองหรือรัฐชาติ เป็นสิ่งสูงสุดที่เคียงคู่กับสถาบันพระมหากษัตริย์ซึ่งจะเห็นว่าแนวคิดเรื่องความมั่นคงของชาติ และการพึ่งพาชาติบ้านเมืองเป็นภารกิจที่สำคัญและความสำคัญของชาติย่อมควบคู่ไปกับ การจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ด้วย สะท้อนให้เห็นได้จากเหตุผลของการทำรัฐประหารของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ในพ.ศ.๒๕๐๑ ที่ซึ่งให้เห็นว่าการปฏิรัติเป็นวิธีการเดียว ที่จะช่วยพิทักษ์ปักป้องบ้านเมือง ซึ่งการพิทักษ์ปักป้องบ้านเมืองเป็นภารกิจที่สำคัญของคนไทย ปฏิรัติตั้งที่ก่อลำไ玟 “พระราชการเมืองหลายพระครุได้หลอกใช้รัฐธรรมนูญและระบบ ประชาธิปไตยด้วยวิธีการอันเห็นแก่ตัวของพระครุ การใช้อภิสิทธิ์และเสรีภาพตามที่ รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ไปในทางที่ผิดของพระราชการเมืองเหล่านี้เป็นอุปสรรคต่อความ เจริญก้าวหน้าของชาติได้สร้างความแตกแยกภายในชาติและทำให้ประชาชนเป็นศัตรูซึ่งกัน และกันพฤติการณ์นี้จะนำไปสู่ความแตกแยกและความเสื่อมของชาติในที่สุดความล่วงราย ต่างๆภายในชาติเหล่านี้ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยการเปลี่ยนรัฐบาลเปลี่ยนตัวบุคคล หรือ เพียงแต่แก้ระบบบางอย่างทุกสิ่งทุกอย่างนับเป็นความผิดพลาดมาตั้งแต่ต้นจนกระทั่ง จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญซึ่งการปฏิรัติเป็นวิธีเดียวที่จะแก้ไขปัญหาของ ประเทศไทยได้”

สำหรับจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์และคณะปฏิรัติแล้วการจัดระเบียบการเมืองการ ปกครองของชาติในประการที่สำคัญที่สุด คือการเมืองจะต้องอาศัยหลักการของไทย โดยละเอียดอุดมการณ์ของต่างชาติที่นิยมอยู่แล้ว ให้เป็นอุดมการณ์หลักของชาติและ หลักการทางการเมืองของไทยที่แท้จริง คือ ความมีเสถียรภาพทางการเมืองความสงบเรียบร้อยและความเป็นผู้นำในด้านการบริหารที่เข้มแข็งของรัฐบาลซึ่งจะทำหน้าที่แทน เจตนารัมณ์ของประชาชนและการพัฒนาของชาติและภายหลังจากการรัฐประหารจอมพลสฤษดิ์ยังได้ทูลเกล้าถวายสถาณเดิมพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอันสะท้อนให้เห็นถึง ความคิดเรื่องความสำคัญของชาติย่อมควบคู่ไปกับการจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

^{๖๐๙} ประมวลประกาศและคำสั่งของคณะปฏิรัติที่ใช้เป็นกฎหมายพร้อมทั้งรัฐธรรมนูญการปกครอง ราชอาณาจักรและพ.ร.บ.จัดระเบียบราชการสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ.๒๕๐๑, (พระนคร : สำนักพิมพ์ ก้าวหน้า, ๒๕๐๑), หน้า ๑๑๑.

งสถาบันนี้เป็น
วิเขียรได้อ้างว่า
ตรียเป็นประมุ
ระมหาภัตรี
งยิ่งใหญ่ในพ.ศ.
๒๐๙
.๗

เมืองหรือรัฐชาติ
มั่นคงของชาติ
ยอมควบคู่ไปกับ
คุณลักษณะการทำ
เป็นวิธีการเดียว
ที่สำคัญ ของคณ
นุญและระบบอบ
เสรีภาพตามที่
สรรคต่อความ
เป็นศัตตรุซึ่งกัน
สุดความเลวร้าย
ในตัวบุคคล หรือ
เดือนจนกระทั่ง
เกี้ยวปัญหาของ

ยกการเมืองการ
ของไทย โดยลະ
ลักษณะของชาติและ
รเมืองความสงบ
จะทำหน้าที่แทน
รัฐประหาร whom
จะท้อนให้เห็นถึง
ประมหាភัตรี

รัฐมนตรี : สำนักพิมพ์
นคร :

โดยสารสนับสนุนดังกล่าวมีเนื้อความว่า “ในการปฏิวัติครั้งนี้ถึงหากจำเป็นต้องเปลี่ยนสถาบัน แห่งชาติในทางหนึ่งทางใดแต่สิ่งหนึ่งซึ่งคณะปฏิวัติจะไม่ยอมให้มีการเปลี่ยนแปลงคือระบบอบ ที่พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขแห่งรัฐคณะปฏิวัติจะยืนหยัดดำรงรักษาระบบอนี้ต่อไป คณะปฏิวัติได้ให้คำมั่นสัญญาในเรื่องนี้แก่ประชาชนในประกาศหลายแห่งหลายตอนที่ได้ ประกาศไปแล้วและขอawayคำมั่นสัญญานี้เป็นส่วนหนึ่งของพระองค์ครั้งหนึ่งรัฐธรรมนูญที่ จะจัดทำขึ้นใหม่ก็คงจะรักษาระบบอนี้ไว้อย่างมั่นคงอีก” ลักษณะที่เด่นชัดประการที่สาม คือ แนวความคิดแบบลักษณะน้ำใจ คือ เป็นแนวคิดที่ว่าผู้นำของรัฐไทยควรเป็นท่าทางผู้นำ กองทัพเป็นผู้ที่เหมาะสมที่จะเป็นผู้ดูแลปกคลองประเทศโดยเบื้องหลังของตัวผู้นำมีการใช้ ระบบอุปถัมภ์เป็นลักษณะประการสำคัญจากนั้นยังรวมไปถึงการอ้างเหตุผลของการเป็น ผู้นำตามแบบวัฒนธรรมประเพณีไทยซึ่งปรากรูปให้เห็นได้อย่างชัดเจนในยุคของจอม พลสุนทรดีรัตน์ คือการอ้างเหตุผลผู้นำตามประเพณีแบบ “พ่อปักษ่องลูก” แนวความคิด ดังกล่าวของจอมพลสุนทรดีจะท่อนให้เห็นได้จากคำกล่าวเปิดการประชุมในการอบรมกำนัน ๔. จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้ “...แม้ในสมัยนี้จะได้มีระบบการปกครองเรียกว่า เป็นอย่างอื่น ไม่เรียกว่า “พ่อ” เมื่อันแต่ก่อนข้าพเจ้ายังมีเด็กนับถือคติและประเพณี โบราณของไทยเราในเรื่องพ่อปักษ่องลูกเสมอ ข้าพเจ้าเคยพูดบ่อยๆ ว่าชาติเป็นเสมือน ครอบครัวใหญ่ผู้ปกครองไม่ใช่อื่นไกลคือหัวหน้าครอบครัวใหญ่นั่นเอง...ต้องดีกว่าราชภูมิทุก คนเป็นลูกหลานต้องมีความอารีไม่รีจิตเอาใจใส่ในทุกชีวุของราชภูมิเท่ากับเป็นบุตรหลาน ในครอบครัวของตัวเองตัวข้าพเจ้าเองได้ยึดมั่นในหลักการนี้เป็นที่สุดไม่ว่าจะเกิดทุกข์ภัยหรือ เหตุการณ์สำคัญขึ้นที่ไหน ข้าพเจ้าพยายามไปถึงที่นั่นดูแลอำนวยการบำบัดทุกข์ภัยด้วย ตนเองข้าพเจ้าพยายามเข้าถึงราชภูมิและเอาใจใส่ในความเป็นอยู่ของราชภูมิเมื่อหนึ่งว่า เป็นครอบครัวของข้าพเจ้าเองเสมอ...” นั่นก็คือผู้ปกครองหรือพ่อขุนมีหน้าที่ดูแลทุกชีวุของ ผู้ที่อยู่ภายใต้การปกครองโดยที่ข้าราชการและประชาชนมีหน้าที่ดำเนินการตามนโยบายและ รับเอาสิ่งที่เป็นความอุปถัมภ์จากรัฐบาลหรือผู้นำรัฐบาลซึ่งฐานะของผู้นำประเทศ เปรียบเสมือนสถาบันอันลั่นละเมิดมิได้โดยใช้วิธีการป้องกันและปราบปรามผู้ล่วงละเมิดเหล่านั้น ซึ่งสามารถใช้อำนาจเด็ดขาดหากประชาชนคนใดไม่เชื่อฟัง ๖๑๐

๓) ลักษณะประการที่สามของแนวคิดประชาธิปไตยแบบไทย คือมีลักษณะที่ สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ กล่าวคือผู้นำหรือคณาจารย์ได้ใช้อ้างเหตุผลเรื่อง สถานการณ์บ่อยครั้งเมื่อเข้าร่วมเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเมือง เช่น ใช้เป็นข้ออ้างในการ ปฏิวัติรัฐประหารทุกครั้ง และในการกำหนดนโยบายสำคัญซึ่งกล่าวได้ว่าสถานการณ์มี ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเมืองไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง

^{๖๑๐} ประมวลสุนทรพจน์ของจอมพลสุนทรดีรัตน์ พ.ศ.๒๕๐๗ - ๒๕๐๘, (พะนค : ໂຮງພິມທີ สำນັກທຳເນີນບະນາຍກຣູມນຕີ, ๒๕๐๗), ໜ້າ ๕๒-๗๐.

จุดมุ่งหมายสูงสุด คือเพื่อดำรงสถานะความมั่นคงแห่งชาติเมื่อถือว่ารัฐชาติเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง และรัฐบาลคือสถาบันตัวแทนที่ทำหน้าที่ดูแลปกครองความมั่นคงหรือเสถียรภาพของรัฐบาล จึงถูกนับรวมเป็นสถานการณ์ที่สำคัญด้วยนอกเหนือจากฝ่ายปฏิปักษ์ต่อรัฐบาล เช่นกลุ่มผู้นิยมในระบบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์และพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยแล้วฝ่ายค้านในสภานิติบัญญัติ ก็อาจถูกมองในแง่ลบด้วยการต่อสู้เพื่อดำรงสถานะของรัฐบาลทั้งกับฝ่ายคอมมิวนิสต์และฝ่ายค้านในสภานิติบัญญัติ ซึ่งกับสถานการณ์ในแต่ละขณะซึ่งการต่อสู้ระหว่างฝ่ายตรงขันธ์ในทางการเมืองเพื่อการดำรงอำนาจหรือฐานะผู้ปกครองนั้นได้อาสาสัยสถานการณ์เป็นเครื่องมือสำคัญทั้งสิ้นและใช้เป็นข้ออ้างสำหรับสาธารณะตัวอย่างที่เห็นได้อย่างชัดเจน คือ คำประการของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๔ ในสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ กล่าวถึงเหตุผลของการหนีในการปฏิวัติว่าการคุกคามของคอมมิวนิสต์เป็นภัยใหญ่หลวงภายในประเทศไทยที่พยายามสร้างอิทธิพลเหนือจิตใจของประชาชนการแทรกแซงตัวแทนลัทธิคอมมิวนิสต์มีอยู่ทุกกระแสในทางการเมืองเศรษฐกิจและสังคม โดยใช้วิธีการโฆษณาชวนเชื่อและแผนการที่ซ่อนอยู่ในตัวอย่างเช่นการที่ชาญญาติดำเนินการหั่นในทางลับและเปิดเผยด้วยการพยาบยามทุกวิถีทางที่จะให้ “เกิดความเสื่อมโทรมระส่าราษฎรในประเทศชุดโคนราชบัลลังก์ ล้มล้างพระพุทธศาสนาและทำลายสถาบันทุกอย่างที่ชาติไทยได้ผุดงรักษามา”

๑.๓ ความเป็นจริงในสังคมไทย

ก) ความเป็นจริงในแง่ของกฎหมาย ความเป็นจริงในสังคมไทยประเด็นเรื่องกฎหมายนั้น พระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พุทธศักราช ๒๔๗๕ เป็นรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว ซึ่งถือว่าเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกแห่งราชอาณาจักรสยาม ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ.๒๔๗๕ โดยเป็นผลพวงหลังการปฏิวัติเมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ.๒๔๗๕ โดยคณะราษฎร ซึ่งได้ทำการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณ์ราชาธิคิริราชย์ มาเป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (ราชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญ) ซึ่งในขณะที่เกิดการปฏิวัตินี้ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงประทับ ณ พระตำหนักวังไกดังวาล อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พระราชบัญญัติธรรมนูญฉบับนี้เป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกในประวัติศาสตร์ไทย ร่างขึ้นโดยแกนนำสำคัญภายในคณะราษฎร โดยในวันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ.๒๔๗๕ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ กลับพระนคร และในวันเดียวกันนั้นก็ พระราชบัญญัติธรรมนูญฉบับนี้เป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกในประวัติศาสตร์ โปรดเกล้าฯ ให้คณะราษฎรเข้าเฝ้า และทรงลงพระปรมาภิไธยในพระราชกำหนดนิรโทษประคุกคามให้แก่บรรดาสมาชิกคณะราษฎร นอกจากนี้คณะราษฎรยังถวายร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามด้วย แต่พระองค์ทรงขอตรวจร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวก่อน ซึ่งพระองค์ก็ทรงลงพระปรมาภิไธยในวันรุ่งขึ้น โดยทรงพระอักษรกำกับต่อท้าย ชื่อพระราชบัญญัตินั้นว่า “ชั่วคราว” สืบเนื่องมาจากพระองค์ทรงเห็นว่าหลักการ

งสำคัญยิ่ง
องรัฐบาล
เป็นกลุ่มผู้
ภายค้านใน
ทั้งกับฝ่าย
สู่ระหว่าง
ไม่ได้อาศัย
เงที่เห็นได้
กกล่าวถึง
หญู่หลวง
งด้วยแทน
ารโฯ นา
นายามทุก
ก ล้มล้าง

เดินเรื่อง
ราชสีกราช
ภานาจกร
ปฏิวัติเมื่อ
ครองจาก
ยทรงเป็น
บาทสมเด็จ
น จังหวัด
วัตติ เสต็ร
เยน พ.ศ.
เวกันนันก
คนิรโทษ
ใชบัญญัติ
กฎหมายบบ
เป็นต่อท้าย
หลักการ

ประชาธิปไตยของผู้ก่อการฯ ไม่พ้องกันกับพระประสงค์ของพระองค์ แต่พระองค์ก็ทรงลง
พระปรมาภิรักษ์เพราเหตุการณ์ฉุกเฉินในขณะนั้น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปี พ.ศ.๒๕๔๐ ในหมวดที่ ๑ บทที่ว่าไป มาตรา ๒ บัญญัติไว้ว่า “ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรง
เป็นประมุข”^{๒๐๓} ซึ่ง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปี พ.ศ.๒๕๔๐ ในหมวดที่ ๑ บท
ที่ว่าไป มาตรา ๒ บัญญัติไว้ว่า “ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี
พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข”^{๒๐๔} เช่นกันส่วน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับ
ชั่วคราว ปี พ.ศ.๒๕๔๗ มาตรา ๒ บัญญัติไว้ว่า ประเทศไทยมีการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ให้บทบัญญัติของหมวด ๒
พระมหากษัตริย์ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ซึ่งยังคงมีผลใช้
บังคับอยู่ตามประกาศคณะกรรมการลงบันทึก ฉบับที่ ๑๑/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๖
พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๗ ยังคงใช้บังคับต่อไปเป็นส่วนหนึ่งของรัฐธรรมนูญนี้ และ
ภายใต้บังคับมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง ที่ได้ในบทบัญญัติดังกล่าวอ้างถึงรัฐสภาหรือประธาน
รัฐสภา ให้หมายถึงสภาบัญญัติบัญญัติแห่งชาติหรือประธานสภาบัญญัติแห่งชาติตาม
รัฐธรรมนูญนี้ แล้วแต่กรณี^{๒๐๕}

จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับแรกปีพุทธศักราช ๒๔๗๕ จนถึง
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับชั่วคราว ปี พุทธศักราช ๒๕๔๗ จะสังเกตเห็นว่าใน
รัฐธรรมนูญทุกฉบับได้กำหนดไว้ว่าประเทศไทยเป็นระบอบโดยระบอบประชาธิปไตยอันมี
พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ดังนั้นในประเด็นเกี่ยวกับกฎหมายก็เป็นที่แนชัดว่า ประเทศไทย
เป็นระบอบประชาธิปไตย โดยการปกครองดังกล่าวในส่วนงาน
ราชการ ทุกกระทรวง ทบวง กรมรวมถึงประชาชนทุกหมู่เหล่าล้วนแล้วแต่ต้องปฏิบัติภายใต้
กรอบของการบริหารราชการแผ่นดินที่เป็นไปตามระบบและครรลองของประชาธิปไตย และ
ถึงกระนั้นยังต้องมีคำสอนอยู่ว่า การบริหารราชการแผ่นดินในประเทศไทยภายใต้รัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทยที่ระบุว่าเป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้นมันจริงหรือไม่
อย่างไร หรือว่าเป็นเพียงแต่ตัวกฎหมายเท่านั้น ส่วนการปฏิบัติเป็นอีกเรื่องหนึ่ง ซึ่งใน
ประเด็นนี้ผู้เขียนจะได้วิเคราะห์ต่อไป

ข) ความเป็นจริงในแง่ของการปฏิบัติ การปฏิบัติในที่นี้ผู้เขียนหมายถึง การ
ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยของผู้บริหาร หรือของผู้นำประเทศรวมทั้งผู้ที่มี
อำนาจในการบังคับใช้กฎหมายต่างๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประชาธิปไตย จากหลาย

^{๒๐๓} รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปี พ.ศ.๒๕๔๐, หน้า ๒.

^{๒๐๔} รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปี พ.ศ.๒๕๔๐, หน้า ๒.

^{๒๐๕} รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับชั่วคราว ปี พ.ศ.๒๕๔๗, หน้า ๑.

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวงการเมืองไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าผู้นำหรือผู้มีอำนาจจะเป็นผู้ที่เปลี่ยนแปลงระบบการปกครองซึ่งหมายให้ออกจากที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ กล่าวคือ โดยความเป็นจริงแล้วนั้นการบริหารประเทศของผู้นำต้องบังบริหารประเทศภายใต้กรอบที่รัฐธรรมนูญเขียนหรือบัญญัติไว้เท่านั้น แต่ส่วนมากที่ผ่านมาไม่ใช่ทั้งหมด เป็นแต่เพียงส่วนน้อย เพราะส่วนมากก็จะใช้ความรู้ความสามารถเลี้ยงกฎหมายในการบริหารประเทศ เพื่อที่จะสร้างผลประโยชน์ให้ตนเองและพวกพ้อง ที่กล่าวเข่นนั้นก็เพราะว่า ดังที่มีการปกครองในระบบทุนประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๗๕ จนถึงรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน (ฉบับชั่วคราว ปี พ.ศ.๒๕๔๙) ซึ่งเป็นฉบับที่ ๑๙ ใน ๒๕๗๕ ฉบับนี้ได้ใช้รัฐธรรมนูญในการบริหารประเทศมากที่สุด การปกครองประเทศ นับได้ว่าประเทศไทยได้ใช้รัฐธรรมนูญในการบริหารประเทศมากที่สุด ในโลกถึง ๑๙ ฉบับ ทำไม่ถึงเป็นเข่นนั้น เป็นเพราะตัวกฎหมายหรือว่าตัวบุคคลที่เข้ามาใช้กฎหมาย

ถ้าพิจารณาในประเด็นนี้จะเห็นว่า การเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญนั้นก็สามารถทำได้ และแก้ไขปรับปรุงได้เพื่อให้เข้ากับการบริหารประเทศตามยุคตามสมัยนั้นๆ แต่ส่วนมาก รัฐธรรมนูญไทยเปลี่ยนแปลง เพราะผู้นำและการเมืองมากกว่าความเหมาะสมในการบริหารประเทศ ดังนั้นจึงทำให้ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญอยู่บ่อยๆ ในรอบสิบกว่าปี ที่ผ่านมาใช้รัฐธรรมนูญถึง ๓ ฉบับ สิ่งที่จะต้องพิจารณาต่อไปคือ ทำเช่นไรการบริหารประเทศ ภายใต้รัฐธรรมนูญที่ประชาชนเชื่อว่าเป็นธรรมนูญที่สมบูรณ์แบบที่สุด จะสามารถสร้างความภูมิใจให้กับประชาชนภายในประเทศและไม่สร้างผลประโยชน์ให้กับพวกพร้องของผู้นำหรือผู้บริหารได้อย่างไร

สิ่งที่จะทำให้การบริหารประเทศให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญมากที่สุดขึ้นอยู่กับ ประชาชนที่อยู่ภายใต้กฎหมายในประเทศและเป็นประชาชนคนไทยทั้งประเทศต้องข่วยเหลือซึ่งกันและกัน กล่าวคือ ประชาชนต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องของการเมืองไม่มากก็น้อย เข้าใจในสิ่วที่ ของตนเองและต้องรู้ซึ่งทางในการใช้สิทธิตามระบบประชาธิปไตยอย่างถ่องแท้ และที่สำคัญ ต้องพยายามคัดเลือกตัวแทนของประชาชนที่มีความรู้ ความสามารถและคุณธรรมเข้าไปเป็น ส่วนหนึ่งในการบริหารประเทศ ก็จะทำให้การบริหารประเทศนั้นมีความโปร่งใส และจะ สามารถสร้างประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับประชาชนตามเจตนาของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้อย่างแน่นอน

สรุปได้ว่าการปฏิบัติของผู้นำหรือผู้บริหารในทุกวันนี้ไม่เว้นแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน นี้เป็นการปฏิบัติที่เลี่ยงรัฐธรรมนูญ ไม่ได้ปฏิบัติไปตามครรลองที่รัฐธรรมนูญกำหนด ถ้าผู้นำ ต้องการอำนาจมากก็จะใช้ช่องทางที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้เป็นช่องทางในการแสวงหาอำนาจ ใน การบริหารประเทศ ดังนั้นจึงทำให้ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอและตลอดเวลา ดังได้กล่าวแล้ว

ผู้มีอำนาจ
บัญญัติไว้
เทศบาลได้
เป็นแต่
การบริหาร
ว่า ตั้งแต่มี
แต่ปี พ.ศ.
๘๗ ใน
เชิงก้าวหน้าที่สุด
ที่เข้ามาใช้

มา ทำได้
เดี๋ยวส่วนมาก
การบริหาร
จะสิบกว่าปี
การประเทศ
สร้างความ
องผู้นำหรือ

ด้วยกันและ
ร้าไว้ในสิทธิ
และที่สำคัญ
มเข้าไปเป็น
ไปสักจะ^{...}
รัฐธรรมนูญแห่ง

เมืองปัจจุบัน
เนต ถ้าผู้นำ
จะดำเนินงาน
ตลอดเวลา

๑.๔ ปัญหาของระบบประชาธิปไตย ประเด็นการเมือง

ก) ยึดความเชื่อและผลประโยชน์กลุ่มเป็นหลัก ในหัวข้อนี้ผู้เขียนจะวิเคราะห์
ประเด็นที่ว่าการบริหารราชการแผ่นดินในปัจจุบันหรือตั้งแต่อดีตที่มีการบังคับใช้รัฐธรรมนูญ
มาบ้าน ส่วนมากจะมาจากการนโยบายของข้าราชการฝ่ายการเมืองซึ่งมาจาก การเลือกตั้ง และ
เป็นผู้ที่มีความเชื่อในสิ่งที่ต้องการให้กับข้าราชการประจำปฏิบัติตาม ประเด็นก็คือ ข้าราชการฝ่าย
การเมืองนั้นเป็นข้าราชการที่ไม่แนนอน หมายความว่าขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในการบริหาร
ประเทศถ้าการบริหารงานไม่ดี ไม่โปร่งใส ไม่เข้ากับหลักธรรมาภิบาล ก็ต้องมีการเลือกตั้งใหม่
และก็ได้ผู้บริหารใหม่ที่จะงานนโยบาย คำคำนวณต่อประเด็นนี้ก็คือ ผู้บริหารเหล่านั้นทั้งเก่าและ
ใหม่ได้สามารถต่อเนื่องนโยบายเดิมหรือไม่ และฝ่ายปฏิบัติคือข้าราชการประจำจะปฏิบัติอย่างไร
เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของการบริหาร คำตอบคือ ส่วนมากผู้บริหารส่วนมากที่เข้ามามี
บทบาทในการบริหารองค์กรหรือบริหารประเทศนั้นจะเปลี่ยนแปลงนโยบายเดิมที่มิใช่ของฯ
ตนหรือพรรคการเมืองที่ตนสังกัดเพื่อให้เห็นถึงอัตลักษณ์และผลงานของตน จึงทำให้นโยบาย
ในการบริหารนั้นๆ เปลี่ยนแปลงไปตามผู้บริหาร ซึ่งการทำเช่นนั้นก็จะทำให้ข้าราชการ
ประจำมีการปรับเปลี่ยนแผนการทำงานอยู่เสมอๆ เพื่อให้สอดรับกับนโยบายของผู้บริหาร
จากประเด็นดังกล่าวมาแล้วนี้จึงทำให้แผนการดำเนินงานในการบริหารราชการแผ่นดินหลาย
แผนงานต้องหยุดชะงักและเกิดความไม่ต่อเนื่องด้วยเหตุผลของการเปลี่ยนแปลงผู้นำนั่นเอง

ประเด็นที่ผู้เขียนได้ตั้งหัวข้อไว้คือ “ยึดความเชื่อและผลประโยชน์กลุ่มเป็นหลัก”
ประโยชน์คืออะไร หมายความว่าอะไร สิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อให้เห็นก็คือ ระบบการบริหาร
หรือระบบการเมืองไทยในสมัยปัจจุบันผู้บริหารส่วนใหญ่ที่เข้ามามีบทบาทในการบริหาร
นั้นจะยึดธรรมเนียมและประโยชน์ของพรรคร่วมและกลุ่มของตนเป็นหลัก ส่วนผลประโยชน์ของ
ประชาชนมาเป็นอันดับรองหรือที่สอง ซึ่งขัดกับหลักประชาธิปไตยที่ยึดประโยชน์ของ
ประชาชนเป็นหลักในการบริหารองค์กรหรือบริหารประเทศ ดังนั้นสิ่งที่ควรแก้ไขหรือ
พิจารณาเร่วมกันเพื่อหาแนวทางการปรับปรุงก็คือ จะทำเช่นไรจะทำให้ผู้นำที่เข้ามาบริหาร
นั้นไม่ว่าจะเป็นจากพรรคร่วมหรือพวกใต้มือขึ้นมาบริหารแล้วให้ดำเนินนโยบายเดิมที่ถือว่าดี
ถูกต้อง และเป็นไปตามกฎหมายแล้วนั้นให้ดำเนินการต่อไปจนสำเร็จ จ
เพราการดำเนินการดังกล่าวจะจากจะทำให้งานสำเร็จแล้ว ข้าราชการประจำที่เป็นฝ่าย
ปฏิบัติการก็จะได้ทำงานอย่างเต็มความสามารถโดยไม่ต้องคิดໂປຣເຈົ້າຫວິດຫາວິທີແກ້ໄຂ
แผนงานตามนโยบายผู้บริหารใหม่อยู่เรื่อยไป และก็จะทำให้การบริหารประเทศนั้นพัฒนาไป
ได้ตามระบบที่ควรจะเป็น

ข) หลักประเด็นของการบริหารตามหลักประชาธิปไตย ในข้อนี้ผู้เขียนหมายถึงตัว
ผู้นำในการบริหารเป็นหลัก ซึ่งประเด็นคือ การบริหารงานราชการตามระบบประชาธิปไตย
ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญซึ่งเจตนา湿润ของรัฐธรรมนูญหรือของสถาบันที่เป็นฝ่ายตรวจสอบ
และร่างรัฐธรรมนูญนั้นเป็นผู้กำหนดตามกรอบของประชาธิปไตย กล่าวคือ การบริหาร

ราชการต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของชนหมู่มากหรือของประชาชนเป็นหลักในเบื้องต้น ผลกระทบต่อประชาชน และในเบื้องความมั่นคงที่ต้องยึดถือผลประโยชน์ของประเทศชาติ เป็นหลักนั้นคือเจตนาرمณ์ของรัฐธรรมนูญหรือแก่นแท้ของการบริหารราชการภายในกรอบของคำว่า “ประชาธิปไตย” แต่การบริหารราชการแผนดินในประเทศไทยทุกวันหาได้เป็น เช่นนั้นไม่ เพราะผู้บริหารส่วนใหญ่หลงประเด็นเกี่ยวกับการบริหาร อาจจะเป็นเพราะไม่ ทราบเจตนาرمณ์ ไม่เข้าใจในตัวของรัฐธรรมนูญ หรืออาจจะทราบความหมายและ เจตนาرمณ์ดีแต่ไม่สามารถปฏิบัติตามนั้นได้อย่างเต็มที่ ด้วยเหตุผล เพราะการไปการมาของ ผู้บริหารหรือนักการเมืองนั้นเนื่องด้วยกลุ่มพ้อง หรือพรรคพวกดังได้กล่าวแล้ว จึงทำให้การ บริหารนั้นเป็นไปตามครรลองที่ควรจะเป็นได้ยาก

อย่างไรก็ตามในการบริหารราชการแผ่นดินภายใต้กรอบประชาธิปไตยในทุกวันนี้ ผู้เขียนยังมีความเข้าใจและเชื่อมั่นว่าผู้บริหารระดับสูงที่เข้ามาบริหารประเทศนั้นไม่ได้เข้ามา เพื่อบริหารประเทศและแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นและเพื่อสร้างความเจริญให้กับ ประเทศชาติ ที่ผู้เขียนกล่าวเข่นนั้นก็ด้วยเหตุผลที่ว่า ไม่ว่าจะเป็นรัฐบาลชุดใดที่ขึ้นมา มี บทบาทหรือเป็นผู้นำในการบริหารประเทศนั้นส่วนมากก็จะมาหาผลประโยชน์ให้กับพวกพ้อง หรือไม่ก็เอื้อผลประโยชน์ให้กับกลุ่มของตน แม้ว่าจะมีการบริหารหรือสร้างผลประโยชน์ให้ ก็ต้องมีภาระหนักหนาที่ต้องดูแลและดูแลให้ดีที่สุด ไม่ว่าจะเป็นรัฐบาลชุดใดก็ตาม ที่ ให้ บริหารประเทศ ซึ่งในก็คือเพื่อที่กลุ่มของตนจะได้ผลประโยชน์ก็เท่านั้น ผลกระทบที่ตามมา ก็คือ เสียรากพากการเมือง ความสงบสุขของประเทศชาติ ความอยู่ดีกินดีของประชาชนก็ไม่ คือ มนต์เสน่ห์สำหรับผู้บริหารนั้นแต่เมื่อชิงอำนาจในการกอบโกยของฝ่ายตนเอง

ในประเด็นนี้ผู้เขียนคิดว่าถ้าการบริหารประเทศของผู้นำนั้นยึดตามกรอบติกาของ แต่ละฝ่ายย่อมจะทำให้การบริหารประเทศนั้นพัฒนาไปมากกว่าที่เป็นอยู่ กล่าวคือ ฝ่ายรัฐบาลมีหน้าที่บริหารประเทศให้เจริญก้าวหน้าที่ทุกๆ ด้านตามพันธกิจของรัฐบาล ฝ่ายรัฐบาลมีหน้าที่บริหารประเทศให้เจริญก้าวหน้าที่ทุกๆ ด้านตามพันธกิจของรัฐบาล และใน ภัยใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญ ซึ่งการบริหารนั้นต้องเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล และใน ขณะเดียวกันฝ่ายค้านหรือฝ่ายตรวจสอบก็มีหน้าที่ตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลแทน ประชาชนว่ารัฐบาลนั้นทำงานเป็นเช่นไร มีข้อบกพร่องที่จะต้องแก้ไขปรับปรุงเช่นไร ในเรื่อง ได้ ประเด็นเดียวกัน ก็ให้คำแนะนำเพื่อที่จะหาทางแก้ไขปัญหาเหล่านั้นให้ประเทศเดินหน้าไป ได้ การทำเช่นนี้ก็จะทำให้เสียรากพากการเมืองและประเทศชาติมั่นคง และเป็นไปตามกรอบของรัฐธรรมนูญด้วย แต่ที่ส่วนมากการเมืองไทยทุกวันนี้ไม่ได้เป็น เช่นนั้นซึ่งฝ่ายค้านทำหน้าที่ค้านจริงๆ รัฐบาลทำอะไรผิดหมวด แต่เมื่อกลุ่มของตนขึ้นมาเป็น

ลักษณะของ
ประเทศชาติ
ภายในกรอบ
วันนี้ได้เป็น^๑
ปัจจุบันไม่
มหماภัยและ
ปกรณ์ของ
จึงทำให้การ

เปลี่ยนในทุกวันนี้
ไม่ได้เข้ามา^๒
เจริญที่เก็บ
ได้ที่ขึ้นมา มี
เก็บพวงพ้อง
ประโยชน์ให้
การกำหนด
และประชาชน
ทันในขณะที่
เยรัฐบาลมา^๓
เบื้องต้นมาก
ประชาชนก็ไม่

งบประมาณของ
คือ รัฐบาล
และการดำเนิน
การในเรื่อง
ศเดินหน้าไป
ชาติมั่นคง
นี้ไม่ได้เป็น^๔
ในขั้นมาเป็น

รัฐบาลก็ทำไม่ได้อย่างที่ได้กล่าวไว้ ว่า ที่ผู้เขียนได้ไว้ในเรื่องนี้ทุกรัฐบาล และทุก
ฝ่ายค้านไม่ว่าฝ่ายไหนจะขึ้นมาเป็นผู้นำในการบริหารประเทศ เช่นกัน

๑.๕ ทางออกของปัญหา ดังกล่าวที่ผู้เขียนได้ไว้เคราะห์ไว้ตั้งแต่ต้นเกี่ยวกับความ
เข้าใจและการบริหารราชการแผ่นดินตามระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น^๕
ประมุขว่าประชาชนมีความเข้าใจในการบริหารประเทศตามระบบประชาธิปไตยอย่างไร
และผู้นำมีการบริหารราชการแผ่นดินอย่างไร ทั้งความเข้าใจในทางกฎหมายและทางปฏิบัติ
แล้วนั้น ผู้เขียนจะได้เคราะห์ทางออกของปัญหาที่เกิดขึ้นตามทัศนะของผู้เขียนเอง คำตอบ
ของคำถามที่ว่าทางออกของการบริหารราชการแผ่นดินที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ควรมีทางออกเช่นไร
คำตอบแบบกำปั้นทุบคือ แก้ปัญหาที่ผู้นำหรือผู้บริหารท่านนั้นเอง แต่การตอบคำถามหรือ
การแก้ไขปัญหาแบบนี้เป็นเรื่องที่ทำได้ยากและคงยากยิ่งที่จะให้ผู้บริหารปรับปรุงพฤติกรรม
ที่สั่งสมนานนาน อาจกล่าวได้ว่าเป็นพฤติกรรมของมนุษย์หรือพฤติกรรมที่สืบทอดทางพันธุกรรม
(พันธุกรรมที่ว่าคือพันธุกรรมทางการเมือง) จึงเป็นสิ่งที่แก้ไขได้ยากแต่ถึงอย่างไรก็ตาม
ทางออกของปัญหานี้ผู้เขียนยังยืนยันตามที่ได้ตอบไว้ว่าผู้บริหารหรือผู้นำเป็นกลไกสำคัญใน
การแก้ไขปัญหาและดำเนินการบริหารประเทศให้เป็นไปตามครรลองของประชาธิปไตยที่ควร
จะเป็นได้ ดังนั้นสิ่งที่ผู้นำจะต้องปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว
ซึ่งประกอบด้วย แนวคิด ค่านิยม และเรื่องผลประโยชน์ ก็คือ ผู้บริหารควรสร้างบรรทัด
ฐานของแนวคิดในการบริหารประเทศใหม่ ซึ่งบรรทัดฐานดังกล่าวในนั้นต้องอยู่ภายใต้กรอบ
ของกฎหมายและความถูกต้องทางด้านศีลธรรมทางการเมือง นอกจากนั้นต้องสร้างค่านิยมที่
ดีให้เกิดขึ้นกับสถาบันการเมืองเสมอเมื่อนحنึงว่าสถาบันดังกล่าวเป็นสถาบันที่ผู้บริหารและ
นักการเมืองทุกท่านต้องมีส่วนร่วมในการรับผิดและรับชอบด้วย โดยการสร้างค่านิยมที่ดีหั้ง
ในแข็งของการบริหารและการประพฤติ สุดท้ายต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติมากกว่า
ผลประโยชน์ของตนและพวกพ้อง

การที่ผู้บริหารได้ปรับปรุงในสามประเดิมหลักดังกล่าวแล้วคือ เรื่องความคิด
ค่านิยม และการคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนส่วนมากนั้นก็จะทำให้การบริหาร
ราชการแผ่นดินภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญตามระบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรง
เป็นประมุข เป็นไปได้ด้วยเรียบร้อยและทำให้ประเทศชาติพัฒนาได้อย่างไม่ต้องสงสัย อย่างไรก็
ตามการแก้ไขปัญหาหรือทางออกของปัญหาที่ผู้เขียนได้เสนอไว้ดังกล่าวนั้นอาจจะทำได้ยาก
ในสถานการณ์และสภาพการณ์สังคมไทยในปัจจุบันด้วยเหตุผลที่ว่า การเมืองไทยเป็น^๖
การเมืองที่เกี่ยวเนื่องด้วยชนชั้นหรือค่านิยมเรื่องผู้อ้วนโสังฆมิอิทธิพลอยู่มากจึงทำให้การ
บริหารราชการแผ่นดินในประเทศไทยมีความซับซ้อนมาก ที่ผ่านมาได้มีการปฏิริบูรณ์โดย พล.อ.ประยุทธ์ จันโอชา ผู้บัญชาการทหารบก แล้ว
จัดตั้งเป็นคณะกรรมการสังคมและชาติ หรือ คสช. ซึ่งการปฏิริบูรณ์ดังกล่าวในที่ที่ทำให้การเมือง

ของประเทศไทยเป็นอย่างไร หรือต่อจากนี้ไปการเมืองไทยจะมีทิศทางไปทางใดนั้น ผู้เขียนจะวิเคราะห์ถึงประเด็นดังกล่าวในบทความต่อไป

บรรณานุกรม
เฉลิมเกียรติ ผิวนวลด. ความคิดทางการเมืองของทหารไทย ๒๕๑๙-๒๕๓๕.

กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ผู้จัดการ, ๒๕๓๕.
ทักษะ เฉลิมเตียรน. การเมืองระบบพ่อขุนอุปถัมภ์แบบเผด็จการ. พิมพ์ครั้งที่ ๒.

กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิโครงการดำรงสัมคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, ๒๕๔๔.
ประชาธิปไตยแบบไทยและข้อคิดเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ. พระนคร : สำนักพิมพ์โชคชัย
เทเวศร์, ๒๕๐๘.

ประมวลประกาศและคำสั่งของคณะกรรมการปฏิวัติที่ใช้เป็นกฎหมายพร้อมทั้งรัฐธรรมนูญการ
ปกครองราชอาณาจักร และพ.ร.บ.จัดระเบียบรากการสำนักนายกรัฐมนตรี
พ.ศ.๒๕๐๒. พระนคร : สำนักพิมพ์ก้าวหน้า, ๒๕๐๓.

ประมวลสุนทรพจน์ของจอมพลสฤษดิ์ธนรัชต์ พ.ศ.๒๕๐๒-๒๕๐๔. พระนคร : โรงพิมพ์
สำนักทำเนียบ นายกรัฐมนตรี, ๒๕๐๗.

รัฐธรรมแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปี พ.ศ.๒๕๔๐.

รัฐธรรมแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับชั่วคราว ปี พ.ศ.๒๕๕๗.